

Koszigin-Schumann találkozó

● Moszkva (TASZSZ) Alekszej Koszigin szovjet kormányfő csütörtökön a Kremben fogadta Maurice Schumann francia külügyminisztert, aki a szovjet kormány meghívására hivatalos látogatáson tartózkodik a Szovjetunióban. A beszélgetésben részt vett Andrej Gromiko szovjet külügyminiszter, Alerian

Zorin, a Szovjetunió párizsi nagykövete és Roger Seydoux, Franciaország moszkvai nagykövete.

Folytatódhat egyébként a tárgyalások Gromiko és Schumann között. A két miniszter baráti légkörben eszmecsere-t tartott az időszerről nemzetközi problémákról, köztük a közel-keleti és a délkelet-ázsiai helyzetről.

Kairóból — Izraelbe Szadat fogadta Rogerst

● Kairó (MTI)

Anvar Szadat, az EAK elnöke csütörtök délelőtt fogadta Rogers amerikai külügyminisztert. Ezt követően Rogers és kísérete háromnapos látogatását befejezve Kairóból Izraelbe utazott.

Rogers repülőteri nyilatkozatában hasznosnak minősítette kairói tárgyalásait. Rogers állást foglalt a Jarring-misszió folytatása mellett, s kijelentette, hogy a Szezi-csatorna megnyitása csak a misszió keretében valósítható meg. Elismerte, hogy a rendezést akadályozó nehézségek további tárgyalásokat igényelnek.

Az egyiptomi-amerikai tárgyalások eddig ismeretese vált eredménye abban jelölhető meg, hogy a két fél kölcsönösen kifejtette álláspontját a közel-keleti rendezés alapvető kérdéseiről. Riad külügyminiszter leszögezte, hogy a részleges csapatkivonás elválaszthatatlanul összefügg az átfogó rendezéssel.

Az Al Ahram szerint az egyiptomi fél ismertette a rendezés szakaszaira vonatkozó koncepcióját, rámutatva, hogy ez a maximuma annak, meddig elmehet a békés megoldást célzó erőfeszítésekben.

Furcsa „letét”

Az elmúlt napokban — érdekes módon — felbukkant és nagy terjedelmet kapott az angol lapokban a magyar királyi korona ügye. A Times által megkérdezett A. J. P. Taylor tekintélyes angol történész hosszabb interjúban fejtette ki, hogy „a koronaékszerek Magyarország nemzeti tulajdonai és vissza kell kerülniük a magyar kormányhoz”.

A magyar királyi korona — amely ezer éve I. István fejét ékesítette, s oly sok hányódáson ment át az évszázadok során — legújabbkori története 1944 végén, a régi Magyarország összeomlásának idején kezdődött. A nyilasok, akik a hitlerista megszállók jóvoltából a hatalmat bitorolták, az ország határain túlra menekültek a közelgő szovjet csapatok elől, s a koronát is magukkal hurcolták. A teljes zűrzavar napjaiban, 1945. május elején az ausztriai Mattsee mellett egy olajoshorodban ásták el. Az amerikaiak különleges nyomozócsoportja, amikor elfogta Pajtás ezredet, a koronaország parancsnokát, a kihallgatások során megtudta a rejtékhelyet. Kijárást az értékes ereklyét, s Salzburgba szállították. Később innen a frankfurti volt Reichsbank épület trezorjába, majd Wiesbadenbe, az ottani amerikai parancsnoksághoz került. Ebben az időben az amerikai katonai hatóságok még hajlandónak mutatkoztak volna arra, hogy a koronát visszaadják. A Magyar Köztársaság első miniszterelnöke, Nagy Ferenc — jóllehet a köztársaság hívének vallotta magát — elbarátaival titokban Habsburg Ottó trónkövetelő hazatérésén munkálkodott, ám akkor még nem akarta a korona visszaküldését. Úgy vélte, hogy a korona a legjobb helyen az amerikaiaknál van. Hiszen politikai elképzeléseikben is náluk kerestek bázist.

Nagy Ferenc megbukott. Közben Mindszenty és környezete még mindig nem adta fel a reményt, s elképzeléseik szerint a koronát a Vatikánba kellett volna szállítani. Hasonló álláspontot foglalt el Horthy Miklós, aki a nürnbergi bírónál szabadulva, Németország amerikai zónájában, Weilheimben élvezte az amerikaiak vendégszeretét. Az amerikaiak később még a Vatikántól is megtagadták az ereklyét. Egyszerűen az Egyesült Államokba hurcolták, s ott valahol, valamilyen pánclhelyiségben őrzik. A vatikáni múzeumban viszont kiállították a magyar korona — hű másolatát. Jellemző a közhiedelemre, hogy amikor néhány évvel ezelőtt betörték a híres múzeumba, s egyebek mellett a koronamásolatot is elvitték, a nagy hírügynökségek először az eredeti elrablásáról adtak hírt. Csak később derült fény arra, hogy a múzeum birtokában csak a másolat volt.

Egyébként a tetteseket elfogták, a tárgyat visszaszerelték — ez újra felhívta a világ figyelmét az ügyre. Így kényszerültek az USA hivatalos szervei, hogy húsz esztendővel azután, hogy birtokukba vették a koronát, az első hivatalos nyilatkozatot tegyék az ügyben. Ez meglehetősen szűkszavú, s körmondfont fogalmazás: „I. István koronáját megőrzésre az Egyesült Államok hatóságai számára a második világháború utolsó napjaiban magyar katonai őrség szolgáltatta be, miután magyar területről kihozta. Azóta úgy kezelik, mint a magyar nép speciális státuszban levő tulajdonát, amely az Egyesült Államok hatóságainál van letétben”.

„Speciális státusz” tulajdon? Letét? Egyik sem. Érthető hát, hogy az angol sajtó, az ügyben állást foglalva, még mentséget sem talál a korona „örzői” számára. Persze nagyon is kérdéses, hogy vajon Nixon megfogadja-e a Sunday Express vezércikkének javaslatát.

Pintér István

lásponot foglalt el Horthy Miklós, aki a nürnbergi bírónál szabadulva, Németország amerikai zónájában, Weilheimben élvezte az amerikaiak vendégszeretét.

Az amerikaiak később még a Vatikántól is megtagadták az ereklyét. Egyszerűen az Egyesült Államokba hurcolták, s ott valahol, valamilyen pánclhelyiségben őrzik. A vatikáni múzeumban viszont kiállították a magyar korona — hű másolatát. Jellemző a közhiedelemre, hogy amikor néhány évvel ezelőtt betörték a híres múzeumba, s egyebek mellett a koronamásolatot is elvitték, a nagy hírügynökségek először az eredeti elrablásáról adtak hírt. Csak később derült fény arra, hogy a múzeum birtokában csak a másolat volt.

Egyébként a tetteseket elfogták, a tárgyat visszaszerelték — ez újra felhívta a világ figyelmét az ügyre. Így kényszerültek az USA hivatalos szervei, hogy húsz esztendővel azután, hogy birtokukba vették a koronát, az első hivatalos nyilatkozatot tegyék az ügyben. Ez meglehetősen szűkszavú, s körmondfont fogalmazás: „I. István koronáját megőrzésre az Egyesült Államok hatóságai számára a második világháború utolsó napjaiban magyar katonai őrség szolgáltatta be, miután magyar területről kihozta. Azóta úgy kezelik, mint a magyar nép speciális státuszban levő tulajdonát, amely az Egyesült Államok hatóságainál van letétben”.

„Speciális státusz” tulajdon? Letét? Egyik sem. Érthető hát, hogy az angol sajtó, az ügyben állást foglalva, még mentséget sem talál a korona „örzői” számára. Persze nagyon is kérdéses, hogy vajon Nixon megfogadja-e a Sunday Express vezércikkének javaslatát.

Nyikolaj Krilov

Odessza állta a sarat

5. A hadtörténészek mostanság leginkább ellentámadásként jelölik meg azt a feladatot, amelyet a fekete-tengeri hadsereg 1941. szeptember 22-én kapott. Ugyanezen a napon Grigorjevkanál haditengerészeti deszant szállt földre. Ezt is figyelembe véve, együttes akciónak is mondható ez az ellenlökés. No de, nem is az elnevezés a fontos. A lényeg: az odesszai védők most először kaptak lehetőséget arra, hogy visszavessék az ellenséget, ha csak pár kilométerrel is. Együttal akkora teret nyertek, amekkora az egész védelmi körzet volt.

A sikerben mindenki biztos volt. Az ellentámadás előestéjén veszedelmesen bonyolulttá vált a helyzet. S nem csak a szárazföldön, de a tengeren is. A tartalékoszred már megkapta a harcészültségi parancsot, amikor hirtelen jelentés érkezett arról, hogy a Frunze hajót elsüllyesztette az ellenséges légi-erő. Ugyanebben a rádiógramban jelentették, hogy odaveszett a Vörös Örményország hajó is. Mindkét hajót Ju—87 jelű bombázók támadták meg. Ezek a gépek nálunk most tűntek föl először.

A helyzet megbeszélésére Zsukov ellentengernagynál gyűltek az odesszai védelem haditanácsának tagjai. Súlyos csapás volt a két hajó elvesztése. A rádiójelentést minden biztonnal Szevasztopolban is fogták, s attól tartottunk, hogy visszahívják a deszantegységeket szállító hajókat. Bár ennek kicsi volt a valószínűsége, mégis számolni kellett vele.

Nagyon rövidre fogták az értekezletet. Gavril Danyilovics Sisenyin tábornok csak ennyit mondott nekem:

— Az eredeti terv érvényben marad. Leg-alábbis ami reánk, odesszaiakra vonatkozik.

En nem is vártam ennél többet. Az első rádiógram vétele után két órával köztük: Vlagyimirszkij ellentengernagy Odessza felé közeledik egy torpedórombolón. Útközben ő is könnyebben megebesült. Így azért elmondhatta nekünk, mi történt a tengeren.

Mikor a Frunze aknarakó a Vörös Örményország legénységét mentette, egyszerre kilenc ellenséges gép támadta, s bár a legénység hősiesszen kitartott, a Ju—87 bombái elől nem menekülhetett. A hajót letitalálta érte, s minden biztonnal elmerült, ha a parancsnok nem vezet még így is a tengerbe veszték, mert a bombázók a gőzöst is megsemmisítették.

A Ju—87-esek megjelenése nyilvánvalóvá tette előttünk, hogy az ellenség az eddiginél határozottabban akarja zavarni az Odessza és Krím közötti hajóforgalmat. Viszont félíg ettől függett a fekete-tengeri hadsereg sorsa. Most aztán törhettük a fejünket. Akkor még nem tudtuk, hogy a hitleri hadvezetés a Dél hadseregcsoportnak dobta át a földközi-tengeri 10. légi hadtestet. Ez pedig az angol hajók elleni két-éves harcban rengeteg tapasztalatot szerzett.

Elérkezett az ellentámadás utolsó órája is, s most már örömmel nyugtáztuk, hogy tervünk végrehajtásához kedvezően alakult a helyzet. Pedig egy soronkívüli harci feladat is várt ránk. Felöttünk egy Hurrigan-gépet is, melynek román százados pilótája ejtőernyővel kiugrott, s a

A dollárdilemma

Nem is olyan régen a francia frank, aztán az angol font válsága töltötte meg a világlapok első oldalának jelentős részét. Most pontosan ez történik a nyugati valutapiac sokáig érthetetlennek, sebezhetetlennek tartott „szent tehenevel”, az amerikai dollárral kapcsolatban.

Aligha kell hosszasan bizonygatni, milyen beláthatatlan gazdasági és nem utolsósorban politikai következményei lehetnek ennek a fejleménynek. Elvégre nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy a tőkés világ legérkenyebb szeizmográfja, a tőzsdé kérdőjelezte meg a Nyugat vezető hatalmának gazdasági megbízhatóságát.

Ez a kérdőjel nemcsak gazdaságilag fogja súlyosan érinteni az Egyesült Államokat, hanem politikailag is. Egy ország pénzének helyzete ugyanis presztízsszempontról is döntő jelentőségű, egy ország presztízse pedig vitathatatlanul politikai tényező. Az az USA, amely még nem is olyan régen eleve döntőbíróként léphetett fel a nyugati világ valamennyi gazdasági kérdésében, amely csak a minap mentette meg a nagyon nagy bukástól a hagyományos angolszás szövetséges, Nagy-Britannia pénzét, a jelek szerint ott tart, hogy maga is alaposan rászorulna valamiféle segítségre, ha nem is elsősorban gazdasági, inkább politikai értelemben.

A krízis súlyosságának számos biztos jele van. Nixon kénytelen volt bejelenteni, hogy sürgős tanácskozásra magához kérte John Conallyt, pénzügyminiszterét. Ezen a tényen nem sokat enyhített az a világszerte gyanakvással fogadott, megnyugtatósnak szánt nyilatkozat, amely szerint az elnök és a miniszter „nem tartja szükségesnek és nem tervezi a valutaárfolyamok jelenlegi rendszerének megváltoztatását.”

Egy ilyen nyilatkozat nem sokat segít akkor, amikor az egész nyugati pénzügyvilágban félreverték a harangokat, és az USA elszenvedte történetének egyik legnagyobb megaláztatását: bonni kezdeményezés nyomán a nyugat-európai bankok felfüggesztették a dollár beváltását.

Sőt, nemcsak a nyugat-európaiak hoztak ilyen döntést, hanem Japán is, és ez külön érzékeny csapást mér az Egyesült Államok mostanában különösen sokat emlegetett ázsiai jelenlétére. Lehet, sőt valószínű, hogy gazdasági értelemben a dollárdilemma valamilyen módon rendezhető. De a politikai vereség, a presztízsveszteség hosszú távon is érezheti a hatását, és Nixonnak ezzel mind kül-, mind belpolitikájában számolnia kell.

RÁDIÓTELEX

Moszkva

A Koreai Népi Demokratikus Köztársaságban tett látogatásáról hazatérőben Bíró József magyar külkereskedelmi miniszter csütörtökön Moszkvában Nyikolaj Patolincev szovjet külkereskedelmi miniszterrel tárgyal a szovjet-magyar kereskedelmi kapcsolatok kérdéseiről.

Berlin

Az NSZEP Központi lapja, a Neues Deutschland, csütörtöki vezércikkében a Német Szocialista Egységpárt hétfői, 16. plenumán elfogadott határozatok visszhangjával foglalkozik. Rámutat, hogy a Központi Bizottság döntéseit az egész párt, a nép valamennyi osztálya és rétege egyhangú helyesléssel fogadta.

Bonn

Walter Scheel nyugatnémet külügyminiszter csütörtökön fogadta Valentyin Falint, a Szovjetunió új bon-

ni nagykövetét. Az udvariassági látogatás és az azt követő eszmecsere egy és egy-negyedórát tartott. Minthogy Falin még nem nyújtotta át megbízólevelét, a megbeszélés tartalmáról nem közöltek részleteket.

Szarajevo

A második jugoszláv öngazgatási kongresszuson csütörtökön négy bizottságban folytatták a munkát. A kongresszusi bizottságok csütörtöki vitája egyértelműen tükrözte a JKSZ elnöksége múlt heti brioni kibővített ülésén hozott döntéseket a jugoszláv egység, a munkásosztály szerepe megerősítésének szándékát, s a gazdasági és társadalmi problémákról való kiút keresését.

Moszkva

A Szovjetunióban csütörtökön Föld körüli pályára bocsátották a Kosmosz—410 mesterséges holdat.

fogságunkba esett. Elmondta, hogy Badenban és Zalcában két új röpteret építettek a németek. Megsemmisítésükre Odesszából húsz I—16-os és két Il—2-es gép indult el. Az akkor még főhadnagy Cserevatenko, a későbbi ezredes, a Szovjetunió Hőse, így emlékszik vissza erre a támadásra:

— Eleinte nagy magasságban repültünk, ám a cél előtt leállított hajtóművekkel csökkentettük a magasságot. Annyira váratlanul jelentünk meg a reptér fölött, hogy időbe tellett, amíg a légvédelem tüzet nyitott. A parancsnok jelt adott, s mi először gépágyúkkal és géppuskákkal a személyzet sátrait löttük. A hitleristák alighanem még aludhattak. Ezután a gépeket, a benzinraktárakat, s a hadianyagot vettük tűz alá. Az Il—2-esek a légvédelmi lövegeket némiféleképpen el, az ellenség gyakorlatilag mindent elvesztett, ami a röptéren volt.

Reggel kilenckor az egész frontszakaszon megkezdődött ellentámadásunk. Rövid jelentéseket kaptunk:

— Kocsenov és a szomszédja is támad! A tengerészek is előrelendültek!

Több egység a nagy igyekezetben annyira előrement, hogy megszakadt közöttük a kapcsolat. Ezért egy időre le kellett állítani a műveletet. De aztán újra támadtunk. Tomilov ezredes harcálláspontjáról is ezt a jelentést kaptuk:

— Az ellenség rendezetlenül visszavonul, a tengerészek is eldobálják!

A körülrárt Odessza most megmutatta, hogy nemcsak bevehetetlen erőd, hanem ereje is van egész ellenséges hadosztályokat visszavetni.

Ellentámadásunk bizonyára zavart keltett az ellenség soraiban, mégsem vehettük úgy, hogy ezután könnyű lesz tovább védeni Odesszát. Ha összevettük erőnket, többé-kevésbé pontos képet kaptunk: négy az egyhez.

(Folytatjuk)

Házikertek, gyümölcsösök permetezését vállaljuk

Bejelentés UNIVERSAL KTSZ, Szeged, Gogol u. 28. Telefon: 13-121, 13-100. XS 268 190

Elveszett

„5056. Szeged Kőbányai Sörgyár” feliratú

bélyegzőnk

A bélyegző

érvénytelen

Vásárlásnál fel nem használható. Kőbányai Sörgyár Kirendeltsége Szeged, Fel-támadás utca 29/A.